# בת עין — וילך



וילך משה וגו' (לא א), ומתרגם יונתן ואזל משה למשכן בית אולפנא. וצריכים להבין היכן מרומז זה בפסוק. הנה כתיב (משלי ו כג) כי נר מצוה ותורה אור, שנמשלה המצוה לבחינת נר ותורה לאור, והענין הוא נ"ר הוא בחינת צמצום האור (שהאור הוא לפי ערך הנר ובחינת אור הוא בלי צמצום כל כך), והמצוה הוא המשכת האור מלמעלה על האבר שעושה בו המצוה, היינו שבתחלה כשהאדם מתבונן בשכלו איך שהבורא ב"ה נתן לו כח בכל איבריו ושכל במוחו וכל החיות של האדם אינו כי אם מהבורא ב"ה, וכל זה לא ברא כי אם לכבודו בכדי לעבדו ית', ועל ידי מחשבה זו ממשיך מלמעלה בחינת קדושה שתשכון על אותו האבר שיעשה בו המצוה, וזה נקרא בחינת וא"ו בחינת המשכה מלמעלה לגבי האבר שהוא בחינת ה"א המקבל הקדושה, ונעשה האבר בחינת משכן לקדושה, והוא בחינת וא"ו לגבי ה"א.

ואחר שנעשה המצוה בקדושה וטהרה עולה כח האבר ההוא למעלה ליכלל בקדושה, וזהו בחינת ה"א לגבי וא"ו ונעשה יחוד למעלה בחינת יחוד קוב"ה ושכינתיה, וזהו בחינת מצוה שנמשך אור העליון בצמצום לשכון על האבר ההוא.

אבל תורה הוא נמשל לבחינת אור בלי צמצום, היינו כשהאדם לומד בכל רצונו בלתי לה' לבדו ואינו רוצה כלל בהודיית בני אדם כי אם לעשות רצון הבורא ב"ה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים לשמה ממש, אז הקב"ה יושב ושונה כנגדו והוא בחינת אור בלי צמצום כלל וכלל, והעיקר הוא שיהיה לימודו רק לה' לבד ולא לשום בחינת הודיית בני אדם כלל וכלל, וזה אי אפשר רק כאשר מבין ויודע איך שכל תענוגי עולם הזה וכבוד הבריות הכל הבל ואין בו תועלת כלל רק מה שהוא ההכרח לצורך עבדות ה', כי העיקר היא עבודת הבורא ב"ה, וכל עניני עולם הזה הוא טפל לזה, וכאשר מתבונן בזה היטב אז יוכל להגיע לבחי' לימוד התורה לשמה.

וזהו שאמר הכתוב (דברים ז ז) כי אתם המעט מכל העמים, פירשו רז"ל (חולין פט.) שאתם ממעיטין עצמיכם לפני, פירוש שאתם יודעים ומבינים שכל עניני עולם הזה הוא המעט פירוש טפל לגבי מעלה כנ"ל, (אבל עמין עכו"ם כל מה דעבדין לגרמייהו עבדין (ת"ז ת' ו' כב:), פירוש שאצליהם הוא להיפך שעושים צרכי גופם עיקר והמצות טפל).

וזהו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים ח ה) מה אנוש כי תזכרנו וגו' ותחסרהו מעט מאלהים וגו', פירוש שחסרת ממנו בחינת מעט הנ"ל, וכבוד והדר תעטרהו, היינו שיש לו כבוד והדר, ונעשה זה אצלו העיקר, לכן אי אפשר לאדם לעבוד בלי פניה בשלמות.

וזה ענין הפגם בבחינת הו"ד, ולזה עיקר העבודה הוא לתקן בחינת הו"ד הנ"ל שלא יהיה לו כונה על הוד של בני אדם כנ"ל, וזהו בחינת רגלין בחינת קיום העולם, שהעולם נברא בשביל האבות בחי' חסד גבורה תפארת (זח"ג קעט:), וקיום העולם הוא בחינת רגלין (ת"ז הקדמה יב:) בחינת נביאים (ת"ז ת'ע' קכג:) בחינת משה ואהרן (ע"ח של"ב פ"ו) בחינת נצח והוד.

והנה משה רבנו ע"ה תיקן אותן בשלמות, והתפלל גם בעד אהרן, וניתן הוד למשה בשלמות כמאמר הכתוב בן מאה ועשרים שנה אנכי היום ודרשו רז"ל (ר"ה יא.) היום מלאו ימי, פירוש שתקן ימיו בתיקון מלא ושלם כמו שהיה רצון הבורא ב"ה, וזהו וילך משה פירוש שתקן משה בחינת הליכה בחינת רגלין בחינת נצח הוד בשלמות כנ"ל, והיתה תורתו בשלמות והיה ממשיך אור ה' בלי הסתר וצמצום כלל.

וזהו שמתרגם יונתן ואזל משה למשכן בית אולפנא, פירוש שנעשה בחינת משכן על ידי בית אולפנא בחינת תורה שלמד כנ"ל בשלמות, והיו שנותיו של משה מאה ועשרים שנה, כמספר נקודות של בחינת הוד שהוא שורק הנקרא קבוץ (טעמי המצות פ' כי תצא), לרמז על קבוץ גליות במהרה בימינו אמן כן יהי רצון אמן.

וזהו הנה מקום את"י (שמות לג כא), ודרשו רז"ל (שמות רבה מה ו) מקומו של הקב"ה טפל לו, היינו שמקום שכינתו ית' במקום שהוא טפל לו שאינו מחשיב את עצמו כלל, וזהו וי"לך מש"ה גימטריא את"י, שנזכה לזה כן יהי רצון:

עוד נ"ל על דרך מוסר, דהנה איתא בזוה"ק (ח"ב דף פט.) דמצות שבת שקולה לקבל אורייתא כולא, ומאן דנטר שבתא כאלו נטר אורייתא כולא וכו'. וצל"ד למה מצות שבת שקולה כנגד אורייתא כולה.

וא"ל עד"ז, דהנה איתא (שבת פח.) בשעת מתן תורה כשאמרו ישראל נעשה ונשמע היו המלאכים קושרים לכל אחד ואחד מישראל שני כתרים אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע. ויש להבין ענין כתר שהיו קושרים לישראל עד"ז, שבחינת כת"ר הוא בחינת מקיף (ע"ח שכ"ג פ"ג) שלא יצא חוץ לגבול, שהיא בחינת יראה שירא לצאת ח"ו מבחינת רשות היחיד בעולמו, לרשות הרבים שהוא הסטרא אחרא, ומאמין באמונה שלמה באחדות הבורא ב"ה שהוא מלא כל הארץ כבודו ומחיה ומהוה כל הנבראים כמ"ש (נחמיה ט ו) ואתה מחיה את כולם, זה הבחי' כתר שהיו קושרים לישראל שלא יצאו חוץ לגבול ח"ו על ידי בחינת אהבה ויראה והתפארות מאת הש"י. ובחינה זו צריכה להיות הן בבחינת עשיה שהוא מעשה ודבור, והן בבחינת שמיעה שהיא בבחינת מחשבה, וזה שהיו קושרים שני כתרים לכל אחד ואחד, וזכו לזה מחמת שאמרו נעשה ונשמע.

ונוכל לומר שעל זה מרמז מצות שופר שתוקעין ומריעין כשהן יושבין ותוקעין ומריעין כשהן עומדין (ר"ה טז.), שתיבת שופ"ר עם תיבת י"ד שאוחז בו את השופר גימטריא ת"ר, ותמונת השופר הוא כ"ף, לרמז על בחינת כתר בחינת מקיף שלא יצא חוץ לגבול על ידי מדות הנ"ל, וזהו תוקעין ומריעין כשהן עומדין, שצריך להיות בבחינת מקיף בבחינת מחשבה שהוא בחינת עמידה שהיא בלחש, ותוקעין ומריעין כשהן יושבין היינו שצריך להיות בבחינת מקיף בבחינת כתר בבחי' מעשה.

ועל זה מרמז שופר גדול שופר קטן (ע' פרדס שכ"ג ערך שופר), היינו שצריך להיות בבחינת יראה שהוא עיקר עבודה, שתכלית בריאת כל העולמות היתה בשביל זה כמ"ש (קהלת ג יד) והאלהים עשה שייראו מלפניו, הן בבחינת מעשה ודבור פה שהוא בחינת קטן, והן בבחינת מחשבה שהוא בחינת גדול. וזה מרומז בתיבת השופ"ר גימטריא עש"ה ירא"ה, שאלהים עשה ומחיה ומהוה את כל העולמות מאין ליש בכל רגע ורגע רק בשביל היראה.

ונוכל לומר בדרך זה, שצריך להיות בחינת מקיף בבחינת מעשה ובבחינת מחשבה, ב"פ הק"ף גימטריא ש"ע (טעמי המצות פ' עקב), מרמז על ש"ע נהורין עילאין (זח"ג קכג.), וזהו מרומז בתיבת שו"פר גימטריא ש"ע ירא"ה, פירוש שמצות שופר מרמז שצריך להיות בבחינת יראה כדי שיוכל לבא לבחינת ש"ע נהורין עילאין.

ונחזור לענינינו, שבשעת מתן תורה כשאמרו ישראל נעשה ונשמע היה להם בחינת השני הכתרים הנ"ל, ואח"כ כשחטאו כתיב (שמות לג ו) ויתנצלו בני ישראל את עדים וגו', רק בשבת כששומר שבת כהלכתו במחשבה דבור ומעשה יכול לבא גם כן לבחינה זו, לכך מאן דנטר שבתא כמאן דנטר אורייתא כולא, והענין עד"ז מחמת ששומר את עצמו מט"ל מלאכות שהם גימט' ג"פ אחד, מרמז שמאמין באמונה שלמה באחדות השי"ת ומקשר את עצמו בג' בחינות האבות אהבה ויראה והתפארת שלא לצאת חוץ לגבול ח"ו.

ונ"ל שלכך כשחל ראש השנה בשבת אין צריך לתקוע בשופר (ר"ה כט:), שמבחינת שבת יכול לבא גם כן לב' בחי' כתר הנ"ל, והיה צריך להיות רשות, רק מחמת הגזרה שמא יוציאנו לרשות הרבים שהוא מקום הסטרא אחרא לכך אינו רשאי.

וזהו וילך משה, דהנה כנסת ישראל יש בהם ג' בחי' כהנים לוים ישראלים ר"ת יל"ך שהוא מרמז נגד ג' בחי' אבות הנ"ל (ת"ז בסופו ת' ג' קמ.), וזהו וילך משה, שמשה היה בבחינת מקיף בג' בחינות אלו שלא יצא חוץ לגבול ח"ו, מחמת בחינת שבת כנ"ל. וידבר את הדברים האלה, פירוש הדברים הא"לה מרמז על בחי' שמירת שבת מט"ל מלאכות כמו שדרשו רז"ל (שבת ע.), וזהו וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל, פירוש שדבר אל כל ישראל להיות בבחי' שבת, לשמור את עצמו מט"ל מלאכות, ויגרום שיוכל לקשר את עצמו בבחינת אבות אהבה ויראה והתפארת שלא יצא חוץ לגבול מבחי' רשות היחיד בעולמו לבחינת רשות הרבים מקום הסטרא אחרא, ובזכות זה ובא לציון גואל במהרה בימינו אמן סלה כן יהי רצון.